

Interpellationssvar

Helen Wretling (L) har till Barn- och utbildningsnämndens ordförande, Jari Puustinen (M), ställt en interpellation angående förebyggande arbete för att förhindra att gymnasieelever blir avstängda.

Vad görs på skolorna för att förhindra att elever stängs av?

Eskilstuna kommuns gymnasieskolor har ca 3 600 elever i sin organisation och våra medarbetare bedriver ett hårt arbete för att nå hög målpuppfyllelse för alla sina elever. Engagerade lärare med stöttning av en professionell elevhälsa och skolledning gör sitt yttersta för att möta varje enskild elev utifrån deras förutsättningar och behov. Vi lyckas bra: Eskilstunas kommunala gymnasieskola rankas högt i olika mätningar när det gäller resultaten, inte minst givet de socioekonomiska förutsättningarna våra elever har i jämförelse med andra kommuner.

De goda resultat som vi uppvisar bygger på relationen mellan personal och elever och mycket av de problem som skulle kunna uppstå förebyggs vi genom att elever och personal har en nära kontakt med varandra. Varje elev har en mentor som meddelar elevhälsa eller skolledning om problem uppstår kring eleverna. Oftast handlar det om svårigheter med studier men ibland problem med annat i elevens liv. Vid behov har vi specialpedagoger, kuratorer, skolsköterskor, psykologer eller skolledare som rycker in för att underlätta för lärare och mentorer.

Trots detta målmedvetna arbete misslyckas även skolan ibland och i synnerhet när det gäller elever som kommer från utsatta miljöer och hamnar i drogrelaterade sammanhang med allt vad det bär med sig. Då handlar det ibland inte bara om droganvändning utan även i kombination hot och våld mellan olika elever. I vår drogplan finns en struktur för detta arbete som då även omfattar stöd från Beroendecentrum Ung, polisen och socialtjänsten. Men, i botten finns alltid relationen mellan elev och mentor som används som plattform för det övriga arbetet. Här handlar det om samtal mellan eleven och lärare, elevhälsa och skolledare. Ibland görs en anpassning av studieplanen eller byte av studiegång till annat program eller annat som kan underlätta för eleven som hamnat i denna situation. Vi arbetar förebyggande med ANDT- (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak) frågorna och har haft information på föräldramöten kring droger och vad

vårdnadshavare ska uppmärksamma kring eventuella betéendeändringar hos deras barn. Personalen får kontinuerligt utbildning i dessa frågor.

I sammanhang kring hot och våld är Skollagen mycket tydlig: I kapitel 5 (Trygghet och studiero) fastslås att elev kan stängas av om elev hindrar utbildningens bedrivande, utsätter någon annan elev eller av utbildningen berörd person för kränkande behandling eller om elevens uppförande på annat sätt inverkar negativt på övriga elevers trygghet eller studiero (§17). Om en elev trots det förebyggande arbetet inte är drogfri eller äventyrar andra elevers trygghet eller studiero kan eleven i fråga stängas av under kortare eller längre tid, för att skydda de andra eleverna. Det handlar till syvende och sist om att alla elever och personal ska kunna känna sig säkra och trygga i sin studiemiljö/arbetsplats och i detta avseende är Skollagen glasklar: Det är rektor som ytterst ställs till ansvar i denna fråga och det är en tung uppgift som vilar på en rektor som är ytterst ansvarig för en skola med som i till exempel Rekarne gymnasiet fall handlar om cirka 1400 elever och 170 i personalen. Det handlar om en arbetsmiljöfråga för både elever och personal.

När det gäller disciplinära åtgärder enligt kapitel 5 i Skollagen tillämpas på alla enheter en så kallad åtgärdstrappa.

Enligt denna åtgärdsstegring åskådliggörs det grundliga arbetet som skolan genomför med elever som riskerar trygghet och studiero för de andra eleverna i skolan. Det genomförs alltid en utredning initierad av rektor och åtgärder sätts in. Om detta inte hjälper ges eleven en skriftlig varning och i de flesta fall handlar det om flera sådana följda av fler åtgärder av både lärare, elevhälsa och i många fall även med sociala myndigheter inkopplade. En avstängning sker bara när alla andra åtgärder är uttömda och skolan fortfarande inte har lyckats ändra en elevs beteende, vilket lyckas i de allra flesta fall.

Kapitel 5 i Skollagen ger även rektor möjlighet till en omedelbar avstängning av elever och då handlar det oftast om att eleven har uppvisat positivt svar på drogtest. Då kopplas alltid Beroendecenter Ung och socialtjänsten in med sina resurser och under tiden som eleven väntar på att bli drogfri är eleven i fråga kopplad dit för drogtest och samtal med personal. Under tiden kan eleven få fortsätta sina studier på distans med hjälp av vår studieportal ”Itslearning” där alla kurser finns upplagda med möjlighet till kommunikation med lärare men får inte vistas på skolan under avstängningstiden. Eleven behöver alltså inte hamna efter i studierna under avstängningstiden utan det finns möjligheter att hålla jämna steg med övriga elever på programmet.

I det förebyggande arbetet har vi möjlighet att bilda en SIG-grupp kring skolan då den sociala oron är hög. Så gjordes förra året för Rekarne gymnasiet. Det innebar ett nära samarbete mellan gymnasiechef, skolledning, polis, socialtjänst, ung fritid och arbetsförmedling kring elever som skapade en stor oro på skolan. Insatsen har burit frukt och miljön på skolan denna hösttermin är nu lugnare.

Emellanåt händer det att skolledning och personal uppfattar en elev så hotfull mot både andra elever och personal, eller att eleven misshandlar någon annan, så att en direkt avstängning kan bli aktuell för att upprätthålla trygghet och studiero på skolan. Oftast har dessa elever en lång historia i elevhälsan och kontakter med både skolledning, socialtjänst och inte minst polis så det är sällan en överraskning när situationen till slut blir ohållbar. De längre avstängningarna handlar om elever som är djupt involverade i kriminalitet och rektor tillsammans med förvaltningsledningen i samförstånd med nämnd har i enighet beslutat att verkställa dessa för att skydda de övriga över tusen eleverna och personalen på skolan.

Jari Puustinen (M)
Ordförande, Barn- och Utbildningsnämnden